

Delårsrapport 2022-08, Division Funktion

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Styrning och uppföljning	4
Divisionens organisation.....	4
Balanserad styrning.....	4
Sammanfattande måluppfyllelse i perspektiv	5
Uppföljning av jämställdhet.....	7
Produktion, tillgänglighet mm	7
Väsentliga personalförhållanden	8
Anställda och arbetad tid	9
Frånvaro.....	11
Ekonomiskt utfall	12
Periodens utfall	12
Utveckling – avvikelse mot budget.....	12
Utfall per VO	13
Netto- samt kostnadsutveckling.....	13
Årsprognos.....	14
Riskanalys för årsprognosen	15
Åtgärder för ekonomi i balans	15
Investeringar	16
Åtterrapporering av uppdrag	16
Övriga uppdrag	18
Uppföljning av internkontroll	19

Sammanfattning

Detta år har som helhet inneburit en mer normal tillvaro vad gäller sjukvårdsproduktion i och med att pandemin börjat släppa taget. Verksamheten fokuserar nu på att hämta ikapp det uppskjutna vårdbehovet samtidigt som bemanningssituationen är hårt ansträngd. Divisionens största utmaning är att hitta lösningar för att säkra rätt bemanning för att kunna upprätthålla den vårdproduktion som krävs och samtidigt ta ikapp den vårdskuld som byggts upp under pandemin. Det handlar både om rekryterings- och arbetsmiljöinsatser men också nödvändiga investeringar inom automation för att möjliggöra automatisering av arbetsuppgifter i syfte att kompensera för personalbristen.

Trots bemanningssvårigheter har verksamheterna i det stora hela klarat av sommaren. Det har dock krävt stora mängder extrapass, vilket också innebär att nödvändig vila och återhämtning för personalen för att klara hösten och vintern delvis har uteblivit.

Inom Bild- & funktionsmedicin råder fortsatt stor brist på framförallt röntgensjuksköterskor samtidigt som inflödet av remisser främst på DT och MR fortsätter att öka. Ökat inflöde i kombination med brist på personal innebär en väldigt stor utmaning för verksamheten. Idag räcker verksamheten inte till och man har svårt att bedriva beredskapsverksamhet när arbetsbelastningen är för hög. Läget är speciellt allvarligt i Gällivare där det finns en stor oro för att beredskapen inte kommer kunna upprätthållas i närtid.

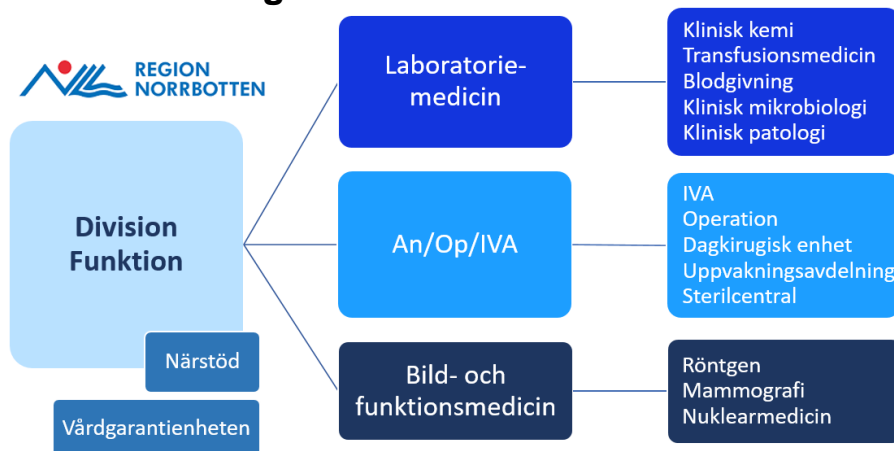
Förberedelser pågår inom Laboratoriemedicin för att ta tillbaka driften av patologin från Unilabs till egen regi från 1 januari 2023, enligt beslut av Regionstyrelsen tidigare i år. Resursbrist internt i Region Norrbottens organisation kommer innebära att verksamhetsövergången ej kan ske 1/1-2023, men målet är att verksamhetsövergången ska ske så nära årsskiftet som möjligt när alla nödvändiga aktiviteter är lösta. För att säkra kontinuerlig drift tecknas ett övergångsavtal med Unilabs om fortsatt drift av verksamheten, med tre månaders uppsägning, enligt i övrigt samma villkor som nuvarande avtal.

Sjukfrånvaron ligger på en högre nivå än målnivån och har ökat jämfört med förra året.

Divisionen har som helhet ekonomi i balans och redovisar en positiv avvikelser mot budget på 25 mnkr för perioden och 15 mnkr som årsprognos. Överskotten beror huvudsakligen på PCR-analyser och brist på personal. En stor risk syns dock framåt vad gäller nuvarande anslag för Bild och Funktionsmedicin, där de ökande behoven kommer att kräva en utökad verksamhet och budget.

Styrning och uppföljning

Divisionens organisation

Division Funktion omfattas av verksamhetsområdena anesthesi och intensivvård (AnOpIva), bild och funktionsmedicin (BFM) och laboratoriemedicin (Lab). Divisionens uppdrag är att serva övriga divisioner med operationsresurser och diagnostik inom bild- och funktionsmedicin samt laboratoriemedicin. Divisionen ansvarar även för att leverera avancerad intensivvård till patienterna.

- Vo Anestesi/Operation/Intensivvård
- Vo Bild- och funktionsmedicin
- Vo Laboratiemedicin

Mer information om respektive verksamhetsområde finns i respektive VO-plan. Divisionen deltar i flera av Regionens strategiska taktiska forum vars syfte är att samnyttja tillgängliga resurser på bästa möjliga sätt för länets patienter.

1 april 2022 startade divisionen en vårdgarantienhet vars uppdrag är att hjälpa patienter att få vård i tid, särskilt om regionen inte själv kan erbjuda vård enligt vårdgarantin. Enligt ett regeringsbeslut ska alla regioner aktivt hjälpa patienter att få vård i tid för att öka tillgängligheten då vårdköerna ökat under pandemin. Vårdgarantienheten består av fem medarbetare. Patienterna kan själva kontakta vårdgarantienheten alternativt via den klinik där de står på väntelista.

Balanserad styrning

Region Norrbotten tillämpar balanserad styrning vilket innebär att verksamheten beskrivs, planeras och följs upp utifrån fem perspektiv:

Samma modell används på alla nivåer i regionen, på så sätt skapas en tydlig logik i styrningen från politik till verksamhet.

Regionfullmäktige har inom respektive perspektiv fastställt strategiska mål. Utifrån dessa fastställer regionstyrelse och nämnder framgångsfaktorer. Divisionerna har indikatorer och mått som ska bidra till värderingen av måluppfyllelse i de strategiska målen. Måluppfyllelsen följs upp i två delårsrapporter samt i årsrapport.

Sammanfattande måluppfyllelse i perspektiv

Perspektiv	Regionens strategiska mål	Bedömning	Framgångsfaktor
Samhälle	Ett livskraftigt län		Attraktiva livsmiljöer finns i hela Norrbotten
Medborgare	Trygg norrbottning med god livskvalitet		En god vård med hög tillgänglighet
			Jämlik och jämställd hälsa genom främjande och förebyggande åtgärder
			Kvinnor, män, flickor och pojkar är delaktiga i samhällets utveckling
Verksamhet	God, nära och samordnad vård		Förflyttning mot öppna vårdformer
			Den nära vården utformas med primärvården som nav
			Ett hälsofrämjande och personcentrerat förhållningssätt där patientens kraft tas till vara
			En sammanhållen och samordnad vård utifrån individens behov
			Verksamheterna använder bästa tillgängliga kunskap
			En hållbar verksamhet med hög säkerhet
Medarbetare	Hållbar kompetensförsörjning		Tillgänglig och rätt använd kompetens
			Ledarskap och medarbetarskap som främjar förbättring och förnyelse
			Hållbar arbetsmiljö
			Ansvarsfullt chefs- och medarbetarskap

Perspektiv	Regionens strategiska mål	Bedömning	Framgångsfaktor
Ekonomi	Långsiktigt hållbar ekonomi		Verksamheten håller sina ekonomiska ramar
			Kostnadseffektiv verksamhet

Samhälle

Den samlade bedömningen är att divisionens måluppfyllelse i perspektivet kommer att uppnås för 2022. VO Laboratoriemedicin har deltagit i projektet European Health Emergency Response Authority (Hera) som riktar sig regioner som saknar infrastruktur för övervakning SARS-CoV-2 virus och andra nya/ muterade patogena virus och mikroorganismer med helgenomsekvensering med s.k. Next generations sequencing (NGS) teknik. Projektet som är nu avslutat innebär att Regionen nu kan utföra helgenomanalyser istället för att skicka till Folkhälsomyndigheten eller annan extern aktör vilket förkortar svarstider och förstärker vår epidemiövervakning. Även om projektet varit inriktat på covid innebär denna teknik att man med hjälp av andra typer av reagenser också kan analysera andra kända och okända virus och bakterier. Sammantaget innebär detta att Regionen står betydligt bättre rustade inför nästa pandemi.

Medborgare

Den samlade bedömningen är att divisionens måluppfyllelse i perspektivet inte kommer att uppnås vid årets slut. Anledningen är att tillgängligheten till operation samt röntgenverksamheten inte kommer vara inom vårdgarantins gränser fullt ut. Verksamheterna jobbar med åtgärder främst för att öka bemanningen men bedömningen är att vi inte kommer vara i mål under detta år. Ett arbete pågår med en e-utbildning för ”Den perfekta röntgenremissen” inom Bild- och funktionsmedicin i syfte att minska det konstant ökande inflödet av remisser.

Verksamhet

Den samlade bedömningen är att divisionens måluppfyllelse i perspektivet kommer att uppnås för 2022. Flera åtgärder genomförs för att uppnå en mer sammanhållen och samordnad vård utifrån individens behov. Bland annat kommer samtliga verksamheter i Divisionen att ha strategiska forum på plats vars syfte är optimerade flöden genom en gemensam verksamhetsstyrning på strategisk och taktisk nivå över divisionsgränserna. Verksamheterna kommer även vara i mål med produktions- och kapacitetsstyrning. För att uppnå en hållbar verksamhet med hög säkerhet används gröna korset i samtliga verksamheter inom Divisionen.

Medarbetare

Den samlade bedömningen är att divisionens måluppfyllelse i perspektivet delvis kommer att vara uppnått vid årets slut. Inhyrd personal har ökat och vi ser fortsatt behov under hösten, stora utmaningar i att rekrytera medarbetare. Sjukfrånvaron är betydligt högre än önskat.

Ekonomi

Den samlade bedömningen är att divisionens måluppfyllelse i perspektivet kommer att vara uppnått vid årets slut, då den ekonomiska prognosen är ett positivt utfall med överskott mot budget. Exempel på kostnadseffektiv verksamhet är Laboratoriemedicin där investering i ny teknik har medfört avsevärt lägre produktionskostnader för stora volymer analyser.

En fullständig redovisning av måluppfyllelse för framgångsfaktorer och styrmått finns i bilaga.

Uppföljning av jämställdhet

Region Norrbotten arbetar för att jämställdhetsperspektivet ska vara integrerat i måluppfyllelsen. I denna delårsrapport med bilaga redovisas dessa könsuppdelade styrmått, (se tabell nedan). I bilaga produktion och måluppfyllelse redovisas dessutom statistik över besök, vårdtillfällen och operationer mm per kön.

Styrmått	Mål	Utfall augusti	
		Kvinnor	Män
Antal vårdrelaterade fallskador hos äldre	Nytt mått	0	0
Sjukfrånvaro, divisionens medarbetare	5%	7,3%	4,4%
Antal anmälningar till patientnämnden inom området kommunikation		1	0

Produktion, tillgänglighet mm

Det är svårt att göra korrekta jämförelser med åren 2020 och 2021 som båda varit präglade av pandemin i lite olika omfattning. Därför har jämförelser gjorts mot 2019 som var ett normalt produktionsår. När det gäller operationsverksamheten redovisas produktionsiffror för hela länet i denna rapport även om division Funktion endast bemannar centraloperation i Sunderbyn och Gällivare med operations- och narkospersonal samt tillhandahåller narkosläkare i Piteå. Detta för att ge ett helhetsperspektiv över operationsverksamheten i länet.

Produktionen på operation har påverkats kraftigt av pandemiåren. Antalet utförda operationer i länet har nu ökat med 19 procent (2 004 operationer) jämfört med 2021 men om man jämför med 2019 är det en minskning med 3 procent (- 412 operationer). Minskningen av operationer jämfört med 2019 är dock 2 procent lägre än den var i slutet av april vilket innebär att produktionen närmar sig utfallet för ett normalt produktionsår. Andelen akuta operationer i länet har ökat jämfört med 2019. Under 2022 var 34 procent av operationerna akuta jämfört med 29 procent under 2019.

Antal vårdtimmar inom intensivvården i Sunderbyn och Gällivare har minskat med 15 091 vårdtimmar (- 32 %) jämfört med pandemiåret 2021. Antalet

vårdtimmar ligger nu åter i nivå med 2019 som var ett normalt produktionsår.

Inom Bild- och funktionsmedicin fortsätter efterfrågan på radiologi att öka samtidigt som verksamheten haft svårt att bemanna. Antalet DT ökade med 4 040 undersökningar (+ 13 %) medan antal MR ökade med 696 undersökningar (+ 9 %) jämfört med 2019. Största delen av produktionsökningen på MR gjordes under våren och produktionstakten har därefter bromsats in under sommarmånaderna. Detta till följd av stora svårigheter att bemanna främst i Gällivare men även i Sunderbyn pga. stor brist på röntgensjuksköterskor. Tillgängligheten till Bild- och funktionsmedicin har försämrats jämfört med de senaste åren och köerna har växt under pandemin. En av anledningarna är ett konstant ökat inflöde av remisser men även bristen på personal. Speciellt bekymmersamt är det för MR där antalet väntande har ökat med 22 procent sedan slutet av april. Denna utveckling är inte hållbar varken utifrån ett bemannings- eller diagnosperspektiv.

Inom Laboratoriemedicin har produktionen på kem- och mikrolaboratoriet ökat med 7 procent jämfört med 2019. Ökningen består till största delen av covid-analyser som gjorts under 2022 eftersom denna analys inte gjordes under 2019. På patologilabbet (Unilabs) har antalet analyser ökat med 4 procent jämfört med 2019. Antalet blodtapningar har under 2020–2021 minskat till följd av färre operationer pga. pandemin. Hittills under 2022 har antalet blodtapningar minskat med 6 procent om man jämför med 2019 så vi har inte riktigt kommit upp i samma nivå som innan pandemin.

En utförlig redovisning av produktion, tillgänglighet mm finns i bilaga..

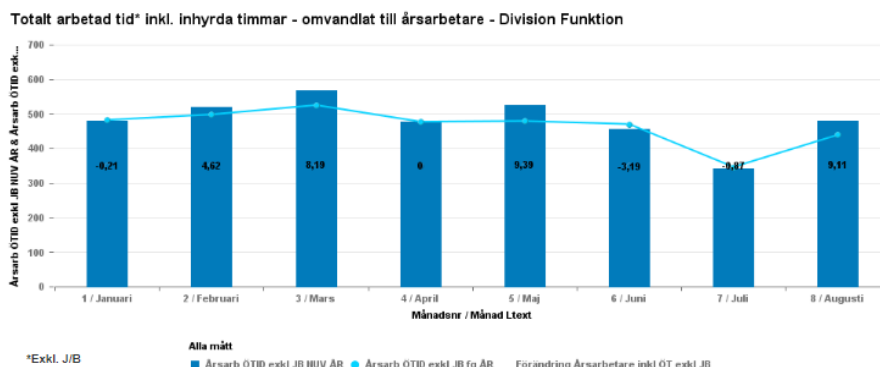
Väsentliga personalförhållanden

Chefer på alla nivåer har fortsatt svårt att bemanna sin verksamhet för att kunna säkerställa patientsäkerhet och tillgänglighet. Speciellt svårt har verksamhetsområde Laboratoriemedicin när det gäller rekrytering av biomedicinska analytiker; utbildningen finns inte i Norrbotten, vilket gör det extra svårrekryterat. Bild- och funktionsmedicin har också stora problem med kompetensförsörjningen, då speciellt när det gäller röntgensjuksköterskor. Vad gäller verksamhetsområde AnOpIVA har de flyttat in i nya lokaler med fler vårdplatser för IVA-vården, vilket kräver en utökning av antalet IVA-sjuksköterskor. Eftersom dessa har en specialistsjuksköterskeexamen är den yrkesgruppen också svårrekryterad och utbildningsinsatser krävs.

Anställda och arbetad tid

Arbetad tid omvandlat till årsarbetare

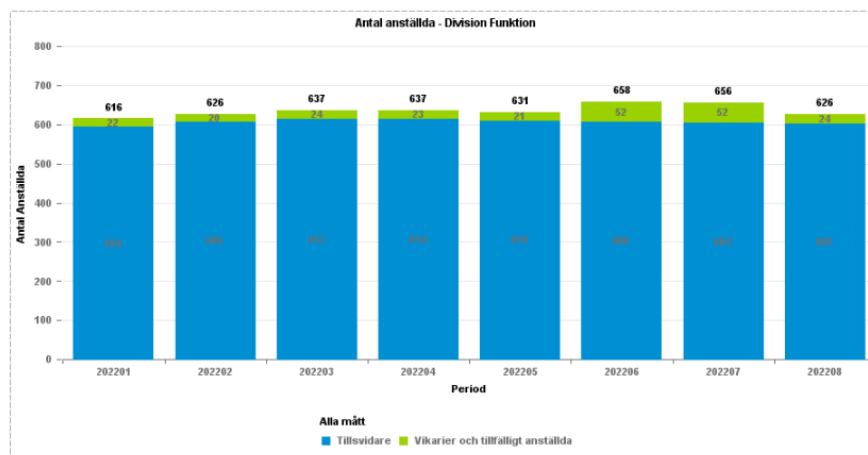

Arbetad tid exklusive jour/beredskap och inklusive inhyrda har under perioden ökat med 16,5 årsarbetare jämfört med samma period föregående år. Detta kan till största del förklaras med att Närstödet har tillkommit med åtta personer i samband med omställningen 2021. Därutöver har Vårdgarantienheten startats upp under perioden med fem medarbetare. Arbetad tid för egen personal har minskat på Laboratoriemedicin motsvarande sju årsarbetare. Inom AnOpIva syns en ökning, vilket är kopplat till den planerade utökning av personal som ska genomföras inom IVA-verksamheten.

Antal anställda

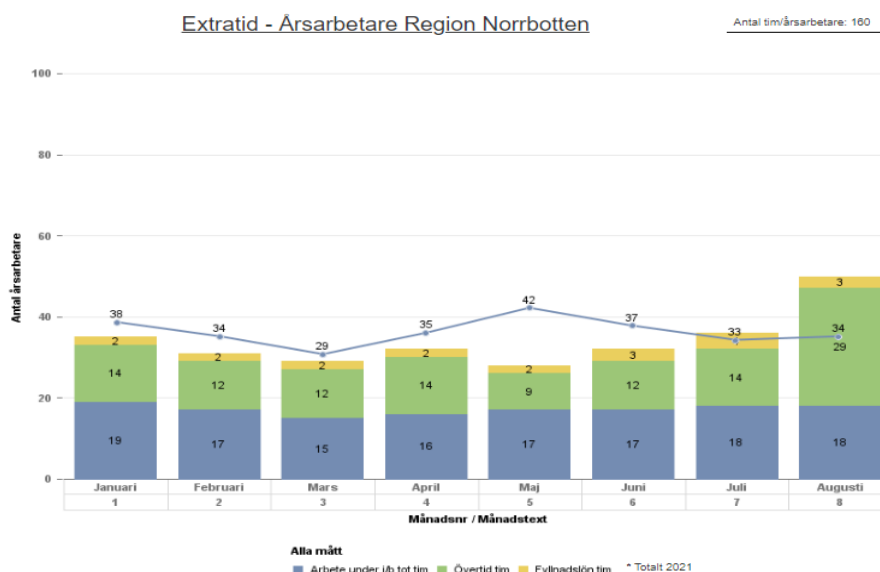
[Antal anställda för vald period](#)

Ack. förändring	2022
Tillsvidare	Vikarier
8	2

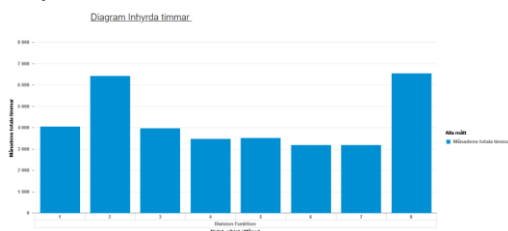
Antal anställda i divisionen är 626 personer, av dessa är 80 procent kvinnor och 20 procent män. Sedan januari har antal anställda ökat med tio medarbetare, de flesta tillsvidareanställda. Ökningen är huvudsakligen beroende på vårdgarantienheten och planerad utökning på IVA enligt regionstyrelsens beslut. På Bild- och Funktionsmedicin har några röntgensköterskor övergått från vikariat till tillsvidareanställning efter avslutade studier.

Extratid

Den största delen av divisionens övertid och jour/beredskap finns inom VO AnOpIva och där har nivåerna av extratid varit lägre än ifjol hela året fram till juli i år, vilket kan förklaras av minskad covidrelaterad verksamhet. Under sommaren har övertiden ökat kraftigt, vilket kan förklaras av verksamhetens behov av att bemanna under semestertid, den höga sjukfrånvaron och de höjda nivåerna på sommaravtalen.

Inhyrda

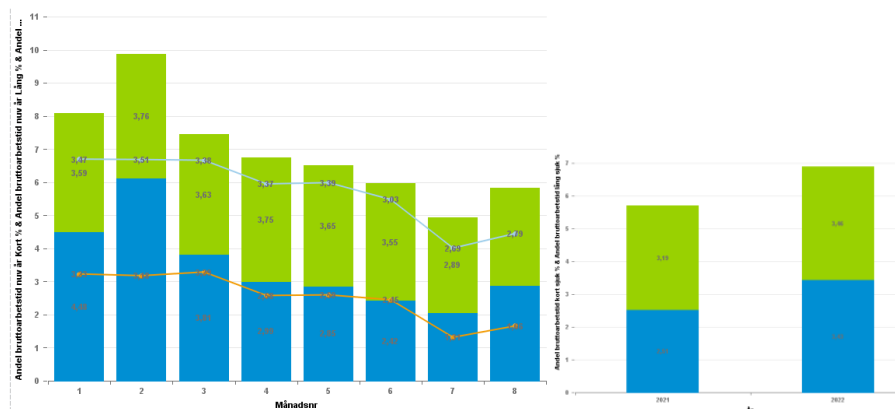
Division Funktion

		2020	2021	2022
		Utfall Timmar	Utfall Timmar	Utfall Timmar
Inhyrning av läkare	VO AnOpIva	2 541	763	1 283
	VO Bild- och funktionsmedicin	3 082	4 810	8 423
Inhyrning av läkare		5 624	5 573	9 707
Inhyrning av sjuksköterskor	VO AnOpIva	4 353	7 398	21 528
	VO Bild- och funktionsmedicin			3 040
Inhyrning av sjuksköterskor		4 353	7 398	24 569
Summa:		9 977	12 971	34 275

Jämfört med föregående år har inhyrda timmar nästan tredubblats. Behovet av inhyrda blir allt större och beror på svårigheter att rekrytera. Inhyrd personal förekommer inom AnOpIVA, både i verksamheten i Sunderbyn och i Gällivare och beror både på brist på sjuksköterskor och på planerad utökad operationsverksamhet med hjälp av inhyrda. BFM har brist på radiologer och röntgensköterskor och har därför ökat inhyrningen av båda dessa kategorier.

Frånvaro

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro månad för månad 2022 jmf 2021. Sjukfrånvaro totalt 2020 jmf 2021.

Alla mått

- Andel bruttoarbetstid nuvar Kort %
- Andel bruttoarbetstid nuvar Lång %
- Andel bruttoarbetstid fgvar Kort %
- Andel bruttoarbetstid fgvar Lång %

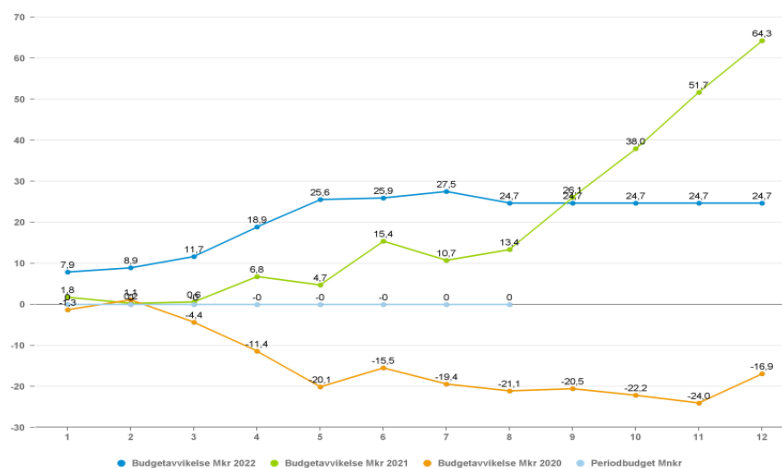
	2022-08			2021-08		
	Kort	Lång	Tot	Kort	Lång	Tot
Kvinnor	3,7%	3,6%	7,3%	2,8%	3,1%	5,9%
Män	2,7%	1,7%	4,4%	1,7%	1,6%	3,3%
Totalt	3,5%	3,2%	6,7%	2,6%	2,8%	5,4%

Divisionens mål för den totala sjukfrånvaron är 5 procent. Den totala sjukfrånvaron för perioden är 6,7 procent, vilket är en ökning med 1,3 procentenheter jämfört med samma period föregående år. Korttidsfrånvaron för perioden är 3,5 procent och långtidssjukfrånvaron är 3,2 procent. Skillnaden mellan kvinnor och män är tydlig både för den korta och långa sjukfrånvaron. Detta är ett generellt mönster för hela regionen och behöver analyseras vidare. Både kort och lång sjukfrånvaro har ökat sedan förra året, både bland kvinnor och män, dock framförallt den korta sjukfrånvaron. Den höga smittspridningen av covid-19 kan förklara en del av ökningen, även den höga arbetsbelastning som medarbetarna haft under de senaste åren riskerar att leda till fortsatt höga sjuktal.

Ekonomiskt utfall

Periodens utfall

Utveckling – avvikelse mot budget

Divisionens utfall per augusti är ett överskott med 25 mnkr, vilket framförallt kommer från VO Laboratoriemedicin under första tertialet. Förklaringen till överskottet på Lab är framförallt PCR-analyserna som kunnat köras i egen regi och med den mest kostnadseffektiva utrustningen (Alinityn). Övriga analyser har en volymökning med sex procent vilket gett ökade intäkter med 2 mnkr hittills i år. Lägre bemanning än planerat inom samtliga verksamheter ger också ett överskott varje månad.

Divisionens kraftiga överskott förra året (ljusgrön linje) förklarades till största delen av stora volymer PCR-analyser där produktionskostnaden kunde sänkas tack vare investering i ny teknik, med oförändrat pris och ersättning från staten samt tillskott av nationella medel i slutet av året. Jämförelse mot förra året är svår att göra då förutsättningarna är helt annorlunda, både med sänkt pris och volym för PCR-analyser (ger lägre intäkter), mindre pandemipåverkan på vården (inget covid-IVA; lägre kostnader) och ett budgettillskott i år till IVA Sunderbyn med 18 mnkr för utökad verksamhet i nya lokaler. En annan skillnad mellan åren är de högre ersättningsnivåer för sommaravtalen som införts i år och som drivit ökade personalkostnader och eventuellt påverkat den korta sjukfrånvaron. Den fulla effekten på ekonomin av sommaravtalen kommer inte att synas förrän i oktober.

Utfall per VO

	Utfall 2022 Mnkr	Period- budget 2022 Mnkr	Budget- avvikelse 2022 Mnkr
VO AnOpIva	-233	-237	4
VO Bild- och funktionsmedicin	-154	-153	-1
VO Funktion gemensamt	403	399	4
VO Laboratoriemedicin	9	-8	17
	25	0	25

VO AnOpIva har en positiv avvikelse mot budget för perioden vilket förklaras av utökad budget på IVA och Sterilcentralen, där man inte hunnit utöka antal anställda i motsvarande takt. Överskottet har minskat sedan i våras, då verksamhetsområdet även uppvisade ett överskott kopplat till nationella medel för utökad operationsverksamhet. Denna resultatpåverkan har nu rättats till.

VO Bild- och funktionsmedicin har stora utmaningar med konstant ökad efterfrågan på undersökningar från vårdens verksamheter. Detta i kombination med personalbrist gör att verksamheten måste hyra in betydligt mer personal än förra året och köpa mer tjänster för bildgranskning och undersökningar. Totalt är kostnaderna för köpta tjänster och personal 7 mnkr högre än ifjol och detta resulterar nu i att verksamhetsområdet visar ett underskott mot budget med 1 mnkr.

VO Laboratoriemedicin består av två basenheter; en anslagsfinansierad och en som är resultatenhet. Resultatenheten har ett överskott för perioden med 19 mnkr vilket förklaras av PCR-analyserna enligt ovan samt ökade volymer av övriga analyser och låga personalkostnader. För den anslagsfinansierade basenheten är periodens avvikelse mot budget -1,5 mnkr. Nettot för verksamhetsområdet blir därför en avvikelse mot budget med 17 mnkr.

Netto- samt kostnadsutveckling

	14 Div Funktion 2022-8 (Mnkr)	14 Div Funktion 2021-8 (Mnkr)	Diff 2022 - 2021	Diff %
Intäkter	154	206	-52	-25,1%
Personal	-353	-349	-5	1,3%
Vårdmaterial	-80	-122	43	-34,8%
Läkemedel	-11	-12	1	-4,6%
Köp av verksamhet/tjänster	-13	-9	-4	46,3%
Sjukresor och sjuktransporter	0	0	0	18,9%
Övriga kostnader	-82	-78	-5	6,0%
Intäkter och kostnader utanför v	0	0	0	
	-385	-363	-22	6,0%

Totalt har divisionen en ökad nettokostnad med 22 mnkr eller 6 procent jämfört med samma period förra året och den sammanfattande förklaringen är brist på egen personal som kompenseras med ökade kostnader för inhyrd personal samt köpta tjänster.

Minskade intäkter med 52 mnkr jämfört med förra året förklaras huvudsakligen av lägre intäkter för PCR-analyser (-58 mnkr) pga. både lägre pris och lägre volym samt nationella medel för utökad operationsverksamhet och finansiering av Vårdgarantienheten.

Kompetensförsörjningen, som är divisionens största utmaning, påverkar helt och hållet utvecklingen av personalkostnader. Dessa har för divisionen totalt sett ökat med 1,3 procent netto för perioden. Det enda som går uppåt är dock kostnader för inhyrd personal, som ökat med 13,5 mnkr eller 93 procent jämfört med förra året. Kostnaderna för egen personal har minskat inom Laboratoriemedicin och AnOpIva och är oförändrade inom Bild- och funktionsmedicin. I årets utfall bidrar också Närstödet med 2,6 mnkr högre personalkostnader än förra året, då det inte fanns före juni.

Minskade kostnader för Vårdmaterial förklaras av lägre kostnader för köp av externa laboratorietjänster och reagenser, kopplat till lägre volymer av PCR-analyser samt ökad förmåga att analysera i egen regi.

Kostnaderna för köpta tjänster har ökat kraftigt (46 procent) vilket beror på en kombination av ökad efterfrågan från övriga vårddivisioner och brist på egen personal inom främst röntgenverksamheten, där man tvingas köpa tjänster både för granskning av röntgenbilder och undersökningar för att klara att upprätthålla verksamheten.

Årsprognos

	Prognos 2022 (Mnkr)	Årsbudget 2022 (Mnkr)	Avvikelse prognos mot budget
VO AnOpIva	-360	-365	5
VO Bild- och funktionsmedicin	-237	-233	-4
VO Funktion gemensamt	611	609	3
VO Laboratoriemedicin	0	-11	11
	15	0	15

Prognosen för divisionen totalt är en positiv avvikelse mot budget med 15 mnkr, vilket huvudsakligen består av överskott på VO Laboratoriemedicin.

VO AnOpIvas prognos är ett överskott mot budget med 5 mnkr, vilket är en kraftig neddragning mot T1-prognosen som var 19 mnkr. Skillnaden mot förra prognosen är att beräknat tillskott av nationella medel för utökad operationsverksamhet har justerats ned från 25 mnkr till 6 mnkr samt att kostnader för inhyrd personal och övertid (bl a sommaravtal) har justerats upp.

Överskottet hänförs till IVA och Sterilcentralen som fått utökad budget enligt Regionstyrelsens beslut men där man inte hunnit rekrytera personal i samma takt som planerat. Operation bedöms få ett utfall i nivå med budget

VO Bild- och funktionsmedicin prognosticerar fortsatt underskott på grund av det höga trycket på verksamheten i kombination med personalbrist inom flera yrkesområden, vilket medför fortsatt stort behov av köpta tjänster. En stor skillnad mot förra året är att man i år kunnat köpa betydligt mer externa tjänster, något som också märks i form av ökad produktionsvolym både för DT- och MR-undersökningar. I prognosen finns inga intäkter från nationella medel, men en möjlig uppsida finns här då verksamheten har lämnat in en ansökan.

VO Laboratoriemedicin består av två basenheter; en anslagsfinansierad och en som är resultatenheter. Resultatenheter kommer ha en del engångskostnader under hösten i form av utrangering av teknisk utrustning, kostnader för övertagande av patologiverksamheten i egen regi samt höjda transportkostnader till följd av ett nytt avtal med Länstrafiken. Bedömningen är därför att periodens upparbetade överskott kommer att bestå året ut men inte fortsätta öka. Prognosen bygger på antagande om fortsatt samma nivå på PCR-analyser som hittills i år (ca 700 st/vecka).

För den anslagsfinansierade basenheten har prognosen satts till -8 mnkr mot budget, vilket är en kraftig försämring jämfört med perioden men i nivå med förra året. Den största orsaken till basenhetens underskott är kostnadsansvaret för analyser av prover enligt vårdprogrammet för livmoderhalscancerprevention samt att dessa analyser än så länge köps in från Unilabs och att budgeten inte är i nivå med de verkliga kostnaderna. Nettot för verksamhetsområdet blir därför en prognos på 11 mnkr för året. Till nästa år finns här en potential att sänka regionens externa kostnader då analyserna kommer att utföras i egen regi.

Riskanalys för årsprognosen

Osäkerheten i divisionens prognos är framförallt svårigheten att bedöma det slutliga utfallet av sommaravtalen, hur ett eventuellt nytt utbrott av pandemin påverkar verksamheten samt eventuella beslut om nationella medel eller politiska satsningar.

Åtgärder för ekonomi i balans

Divisionen har ingen ekonomisk handlingsplan, då ekonomin bedöms vara i balans.

Investeringar

Typ av investering (mnkr)	Utfall beslut före 2022	Utfall beslut 2022	Summa utfall 2022	Beräknad årsprognos för investeringar
MT-utrustning	29	3	32	40
IT-utrustning				1
Övriga inventarier	4	0	4	6
Totalt	33	3	36	47

Under året har ett antal investeringar genomförts, bl a utbyte av instrument på mikrolab i Sunderbyn, utbyte av mammografer, gammakameror, skelett- och lungröntgen samt ny C-båge och ventilatorer inom AnOpIva.

Investeringarna ger nytta både för länets patienter och för verksamheten. Installation av instrument för ”Next generations sequencing (NGS)” möjliggör detektering och övervakning av nya/muterade patogena virus och andra mikroorganismer. Moderniseringar av instrument för kem- och immunoanalyser i Sunderbyn och länet förbättrar flödet, effektiviteten och arbetsmiljön på lab. Införande av digital teknik för att kunna stödja fjärrdiagnostik införs.

Mammografiprojektet löper över året och fasta enheter har etablerats i Kalix och Kiruna och Gällivare sker nu under hösten. Nuklearmedicin flyttar till nya lokaler med nya maskiner (2 Spect-CT) under september. Båda projekten bidrar till samordning av röntgensjuksköterskeresurser.

Åtterrapporering av uppdrag

Nedan redovisas utvecklingen i de särskilda uppdrag som divisionen har i divisionsplanen.

Omställningen ska leda till en modernare organisation som ökar delaktigheten för medarbetare.

När det gäller modernare organisation så kan vi konstatera att divisionens tre VO redan innan omställningen har genomfört alla nödvändiga organisationsförändringar. Det viktigaste för division Funktion är att lyckas återaktivera alla delar av verksamhetsmodellen och alla arbetssätt som krävs för detta. Verksamhetsmodellen bidrar starkt till ett tillitsbaserat ledarskap och därmed en ökad delaktighet för medarbetarna.

Fortsätta decentralisera delar av verksamheten.

På vissa länsdelssjukhus har Laboratoriemedicin i samarbete med verksamhetsområdet Akut omhändertagande kvalitetssäkrat bl.a. patientnära analyser, PNA genom kompetenshöjande insatser för undersköterskor.

Prioritera åtgärder avseende den uppskjutna vård som byggs upp.

Divisionen har i april startat upp en vårdgarantienhet vars uppdrag är att slussa patienter på befintliga riks- och regionavtal samt till externa upphandlade leverantörer för att hjälpa patienterna att få vård i enlighet med vårdgarantin.

För att upprätthålla/öka antal operationssalar i Sunderbyn och Gällivare krävs bemanningssköterskor inom operation och anestesi.

I övrigt pågår kontinuerligt arbete för ökade flöden inom centraloperation och reducering av flaskhalsar i produktionen på uppdrag av Strategiskt Taktiskt Operations Forum (STOF).

*Omhändertata vårdbehov kopplade till covid-19 och postcovidtillstånd.
Säkerställa en sammanhållen intensivvård i hela länet.*

AnOpIva ansvarar för patienter med intensivvårdsbehov kopplat till covid-19. Vård för denna patientgrupp kan bedrivas på intensivvårdsavdelning i Sunderbyn, Piteå och Gällivare. Ett arbete kring en sammanhållen intensivvård där AnOpIva varit sammankallande påbörjades under våren. En workshop tillsammans med representanter från VO Akut Omhändertagande inom Länssjukvård 1 har genomförts och ett färdigt förslag kommer att presenteras senare i höst.

Undersöka möjligheterna till utökad utbildning inom regionen för olika kompetenser inom Bild- och funktionsmedicin och opererande verksamheter.

Opererande verksamheter:

En uppdragsutbildning om 7,5 HP inom postoperativ vård för sjuksköterskor startar v32. Specialistutbildning för undersköterskor inom AnOpIva påbörjas hösten 2022.

För närvarande saknas operationssköterskeutbildning vid LTU, däremot finns VUB på LTU för anestesi och intensivvård.

Bild- och funktionsmedicin:

Fortsatt rekrytering av minst 2 ST/år, även under 2022.

Verksamheten kommer även jobba med att ta fram karriärväg för röntgensjuksköterskor till specialiströntgensjuksköterskor.

Utreda skyndsamt möjligheterna till onkologisk verksamhet inklusive strålning i Sunderbyn.

Utredningen kommer att ledas av division länssjukvård 2 med hjälp av extern konsult.

Utreda möjligheterna att investera i en PET-CT.

Denna är starkt kopplad till utredningen av onkologisk verksamhet inklusive strålning i Sunderbyn. Vi utreder därmed inte denna särskilt.

Säkerställa att regionen har en ökad beredskap för framtida kriser

Laboratoriemedicin har deltagit i projektet European Health Emergency Response Authority (Hera) som riktat sig regioner som saknat infrastruktur för övervakning SARS-CoV-2 virus och andra nya/ muterade patogena virus och mikroorganismer med helgenomsekvensering med s.k. Next generations sequencing (NGS) teknik. Projektet som är nu avslutat innebär att Regionen nu kan utföra helgenomanalys istället för att skicka till Folkhälsomyndigheten eller annan extern aktör vilket förkortar svarstider och förstärker vår epidemiövervakning. Även om projektet varit inriktat på covid innebär denna teknik att man med hjälp av andra typer av reagenser också kan analysera andra kända och okända virus och bakterier. Med ökad helgenomsekvensering kommer vi att få bättre överblick över hur virus sprids och förändras. Laboratoriemedicin har anmält sig för att delta i GENSAM - gemensam nationell hantering av sekvenseringsdata inom klinisk mikrobiologi som är ett projekt som utvecklar en nationell digital plattform för dataanalys och lagring. En naturlig fortsättning av till det nu avslutade projektet. Sammantaget innebär detta att Regionen står betydligt bättre rustade inför nästa pandemi.

Verksamheten har infört en länsövergripande blodkoordinator och tappningsmål. Nivåerna i blodbanken följs dagligen och tappningsverksamheten anpassas efter efterfrågan.

Övriga uppdrag*Implementera produktions- och kapacitetsplanering, helt klart 2022*

Divisionens verksamheter arbetar med produktions- och kapacitetsplanering och styrning. VO AnOpIva gör bemanningsplanering utifrån målsatta volymer av tillgängliga operationssalar, intensivvårdsplatser, postoperativa - och uppvakningsplatser. VO Lab arbetar sen tidigare med PKS inom stora delar av verksamheten och har nu även inkluderat produktionsplan och tillgänglighetsmål gällande analyser och kapacitetsstyr verksamheten utifrån detta med stöd av ett specifikt verktyg för uppföljning av laboratorieproduktion. PKS är fullt införd inom VO BFM sedan tidigare med stöd av webbaserat IT-system där man följer produktionen av röntgenundersökningar mot uppsatta mål på daglig basis och justerar kapacitetsplaneringen kontinuerligt så långt det är möjligt. Som en del av implementeringen ingår delar av närstödet för division Funktion i pilotutbildning gällande PKS för utvalda verksamheter inom vårddivisionerna.

Etablera en Vårdgarantienhet 2022

Vårdgarantienheten startades upp den 1 april 2022. Enheten har som uppdrag att hjälpa patienter att få vård i tid, särskilt om regionen inte själv kan erbjuda vård enligt vårdgarantin. Enligt ett regeringsbeslut ska alla regioner aktivt hjälpa patienter att få vård i tid för att öka tillgängligheten då vårdköerna ökat under pandemin. Vårdgarantienheten består av fem medarbetare med professionerna, sjuksköterska, fysioterapeut, undersköterska och administratör. Patienterna kan själva kontakta vårdga-

rantienheten alternativt via den klinik där de står på väntelista. Vårdgarantienheten har per augusti hjälpt 1 114 Norrbottningar då de åberopat vårdgarantin till andra leverantörer i landet.

Uppföljning av internkontroll

Avser år	2022			
Genomförd internkontroll	Kontrollmetod	Utfört (datum, vecka, månad, period)	Uppföljning/resultat av kontrollen	Eventuella Åtgärder/ förändringar
Minst ett VO i divisionen har infört PKS	T1, T2, ÅR		Klart	
Internkontroll gällande följsamhet och rapportering av BHK	T1, T2, ÅR	Månadsvis	Rapportering (T1 och T2) = 85 % Följsamhet (T1 och T2) = 80,9 %	Utbildningsinsats från Vårdhygien planeras under hösten. Fortsatt stärka roller som arbetar med BHK